

Aow voor het Rooms-Katholieke kerkgebouw!

Albert Rubrech, foto's Jolette van Eijden

Vijfenzestig jaar geleden werd het RK-kerkgebouw in de Brinkstraat in gebruik genomen. Reden om bij dit eenvoudige jubileum even terug te kijken in de historie. De historie van de RK-kerk als gemeenschap is natuurlijk veel ouder; al voor het jaar 1000 ontstond op het huidige marktterrein het eerste kerkgebouw, sinds de reformatie de Nederlands-hervormde Kerk.

Door de Kelnarijhistorie, met zijn meer dan 900 bewaarde archiefstukken kunnen we eeuwenlang terugkijken in het verleden van Putten. Op de laatste dag van het jaar 1937, 31 december, werd pastoor van Dalen geïnstalleerd als opvolger van pastoor Sprakel. De zeer kleine katholieke gemeenschap werd toen wel sprakeloos maar toch ook niet, want zijn opvolger roerde zich terdege. De meeste parochies hielden een soort historisch dagboek bij. Pastoor van Dalen schrijft daarin hoe hij terstond contact opnam met de aartsbisschop, omdat het Kelnarij gebouw, dat diende als pastorie, en ook de kerk zelf in miserabele toestand verkeerde.

G. Hollanders in zijn boek 'De Katholieke geloofsgemeenschap te Putten' geeft de volgende beschrijving:

"Het stonk er verschrikkelijk, vooral op warme dagen en er was geen aansluiting op het waterleidingnet, zodat het water van de pomp van buiten moest komen. Over water gesproken: als het regende, regende het binnen even hard als buiten. Met emmers, potten en pannen werd op zolder de stortvloed opgevangen."

De parochie had geen geld voor nieuwbouw, maar nog wel een mooi stuk grond: alles wat gelegen was tussen de Kelnarijstraat en de Harderwijkersstraat. Uit de verkoop van bouwpercelen kon een renteloos voorschot van het bisdom worden afbetaald. Kelnarij en kerkje ernaast zouden worden afgebroken en een nieuwe grotere kerk zou worden gebouwd. Maar het terrein dat dan vrij zou komen bleek niet geschikt voor nieuwbouw. Het lag laag en vochtig en was slecht bereikbaar, althans toen. Een betere plaats werd in overleg met de gemeente enkele honderden meters verderop gevonden, ook aan de Brinkstraat. De bouwdeskundige van het bisdom, de heer Starmans en de architect de heer Hardernan maakten het ontwerp. Drie aannemers schreven in, de hoogste voor f 38.780 en de

laagste Nijenhuijs uit Arnhem voor f 37.784,-. Hij kreeg de gunning. Hij moest er kerk en pastorie voor bouwen en er nog een stuk straat voor aanleggen.

Woensdag 13 oktober 1938 begon men met het werk. En dat ging voortvarend. Op 3 december 1938 had de officiële eerste steenlegging plaats. Deze steen kan men voor in de kerk rechts bij het priesterkoor aantreffen. De achter de steen ingemetselde oorkonde luidt, vertaald uit het Latijn als volgt: "In het jaar des heils 1938, terwijl te Rome Paus Pius de Elfde op de stoel van Sint Petrus zetelde, in het derde jaar van de verheffing van Johannes de Jong tot de zetel van Sint Willibrordus, terwijl in deze Nederlandsche gewesten Koningin Wilhelmina in vrede regeerde, werd in dit dorp aan welk hoofd staat M.L. van Geen, opdracht gegeven tot de bouw van deze parochiekerk, toegewijd aan Maria Zuivering door pastoor J .A. van Dalen en de kerkmeesters J. Gebbing en J. Schut." Deze oorkonde is opgeborgen in een loden buis.

Op de steen het opschrift:

"Me posuit J.v.Dalen Parochus Die 3 Decembris MCMXXXVIII".

(Vertaald: Mij heeft geplaatst J .v.Dalen pastoor op 3 december 1938).

Ondanks het feit dat door de strenge winter de bouw maanden vertraagd werd, kon de kerk op 8 mei 1939 worden ingewijd door de aartsbisschop Mgr De Jong.

Na het in gebruik nemen van de kerk is er in het 65 – jarig bestaan aan de buitenkant van de kerk weinig veranderd. Alleen aan de toren. Deze was oorspronkelijk gedekt met dakpannen. Er was echter voortdurend lekkage. In 1966 werden de pannen vervangen door leien voor de som van f 6.500,-.

Binnen in de kerk werden een aantal aanpassingen in verband met de ontwikkeling van de liturgie gepleegd. Het is niet de bedoeling van dit artikel deze toe te lichten, volstaan wordt met een opsomming. Oude banken en bidstoelen werden vervangen. Het altaar kwam naar voren.

Speeltafel van het orgel werd naar beneden in de kerkruijnte geplaatst. Doopkapel werd Mariakapel, Mariakapel werd gedachteniskapel (van de overledenen). Tabernakel ging naar 't zijaltaar met nieuwe mooie bekle- ding. Biechtstoel kreeg andere bestemming. Bij 't altaar kwam een mooie kroonverlichting en achter 't altaar een kruis met gesneden corpus. De door de Duitsers gestolen kerkklok werd vervangen.

Uit het oude kerkje van de Kelnarij kwamen mee: de veertien Kruiswegstaties (olieverf), het schilderij van de kruisiging en de Gods- lamp. Achter de kerk, langs de Torenlaan, ligt een stuk terrein dat aanvankelijk bedoeld was als kerkhof. Het oude was te klein. Maar door de bebouwing rondom kon dit niet ver- wezenlijkt worden. Kerk, pastorie en tuin vormen een simpel, maar mooi stukje Putten. Op naar de 70!

Afbeelding 2. Het Mariabeeld dat in de nis van de voorgevel van het oude RK-kerkje stond, kreeg een mooi plaatsje in de nieuwe kerk

+++